

laikovi rozhoduje stáří jmenování soudcem při dotyčném soudu sborovém. Usnesení odporovati nelze, rovněž vrácení ku předešlému stavu pro zmeškání dotčené lhůty 8denní se nepřipouští (§ 420 c. ř. s.).

f) Bylo-li navrženo doplnění skutkové podstaty jen proto, poněvadž v ní byly opomenuty vývody a průvody, jichž v skutkové podstatě dle § 417 posl. odst. c. ř. s. (přednesení za nemístná prohlášená, zamítnuté důkazy pro projití doby) dotknouti se sluší, postupuje soud dle § 419 c. ř. s. (bez ústního jednání) (§ 421 c. ř. s.).

g) Byl-li návrh na opravu rozsudku zamítnut, budiž navrhovateli uloženo nahraditi náklady tím vzešlé; jinak budtež útraty navzájem zrušeny (§ 422 c. ř. s.).

10. Doplnění rozsudku:

a) Nebylo-li v rozsudku rozhodnuto o návrhu, o kterém dle skutkové podstaty rozsudku rozhodnuto býti mělo, aneb nebylo-li o žádosti strany na náhradu útrat sporu vůbec aneb jen neúplně rozhodnuto, budiž rozsudek dodatečným rozhodnutím doplněn (rozsudek doplňovací).

b) Návrh na doplnění budiž učiněn v 8 dnech po doručení rozsudku u soudu procesního; vrácení ku předešlému stavu pro zmeškání této lhůty je vyloučeno.

c) Soud rozhodne po předchozím ústním jednání.

d) Jednání o opravě skutkové podstaty rozsudku aneb o doplnění rozsudku nemá na běh lhůt pro vznesení opravného prostředku proti rozsudku, jehož skutková podstata má býti opravena neb za jehož doplnění bylo žádáno, žádného vlivu (§ 424 c. ř. s.).

Rozsudky (v právu trestním).

Rozsudek se vynese, jakmile předseda hlavního přelíčení prohlásí toto za skončené, avšak prohlášení takové je jen aktem procesním, který nevíže ani soud ani strany (rozh. kas. s. ze dne 9. února 1885 čís. 11895, sb. 740). Sborový soud odebere se za účelem vynesení rozsudku k poradě (§ 257 tr. ř.).

I. Zásady platné pro vynášení rozsudku:

1. Při vynášení rozsudku musí soud hleděti jen k okolnostem, jež v hlavním přelíčení na jevo vyšly.

2. Soud zkoumejž pečlivě a svědomitě věrohodnost a průvodnost průvodů nejen jednotlivě, nýbrž i v jich vnitřní souvislosti.

3. Kdy sluší okolnost nějakou za prokázanou pokládati, posoudí soud ne dle zákonných pravidel průvodních, nýbrž dle svého volného přesvědčení, zkoumaje pečlivě všechny průvody pro a contra přivedené (§ 258 tr. ř.).

4. Zásada v odst. 1 vytčená platí i pro nálezy mezitímní (rozh. ze dne 24. dubna 1880 č. 637, sb. č. 249).

II. Forma a obsah rozsudku:

1. Byl-li obžalovaný shledán vinným, musí trestní rozsudek vysloviti:

a) kterým činem byl obžalovaný uznán vinným;

b) právní označení činu, jímž byl obžalovaný vinným uznán;

c) trest, ke kterému se obžalovaný odsuzuje. To co uvedeno v odst. *a—c* musí rozsudek pod neplatností obsahovati; mimo to budiž připojeno

d) kterých předpisů zákona trestního bylo užito;

e) rozhodnutí o soukromoprávních nárocích a o nákladech sporu (§ 260 tr. z.).

2. Rozsudek trestní musí obsahovati čin, jímž byl obžalovaný vinným uznán a nepostačí udati jej v důvodech rozhodovacích (rozh. ze dne 5. dubna 1876 č. 56, sb. č. 111).

3. Dle nařízení § 260 č. 1 tr. ř. ve spojitosti s předpisy §§ 207 a 318 tr. ř. nutno do enuntiátu rozsudkového pojmouti vedle zákonných známek deliktu jen ty konkrétní skutečnosti, jež čin individualisují (rozh. ze dne 5. listopadu 1875 č. 4429). Pojmutí konkrétních okolností do rozsudku má dle § 207 č. 2, 260 č. 1 a 318 tr. ř. za účel individualisaci činu trestního, nikoliv však zevrubné jeho vyličení (rozh. ze dne 18. září 1882 č. 3910, sb. č. 479). Prokázati, že konkrétní čin trestní vykazuje určité známky zákonné, není úkolem enuntiátu, nýbrž důvodů rozhodovacích (rozh. ze dne 18. ledna 1886 č. 9211, sb. č. 871).

III. Kompetenční důvody při vynášení rozsudku:

1. Shledá-li soud, že skutečnosti, o které se žaloba opírá, buď o sobě aneb ve spojení s okolnostmi, jež vyšly na jevo při hlavním přelíčení, zakládají zločin nebo přečin náležející před soud porotní, vysloví svou nepříslušnost rozsudkem (rozh. ze dne 12. října 1876 č. 9780), ač sporno, nebyla-li by správnější forma nálezu (§ 270 č. 6 tr. ř.).

2. Shledá-li soud sborový, že skutečnosti, o které se žaloba opírá, buď o sobě aneb ve spojitosti s okolnostmi, které teprve ve hlavním přelíčení vyšly na jevo, zakládají jiný čin trestní, než který uvádí obžaloba, avšak čin trestní, jenž nenáleží před soud porotní, vynese, když byl slyšel o tom strany a rozhodl o případném návrhu na odročení, rozsudek dle svého právního přesvědčení, nejsa vázán označením činu v obžalobě uvedeným (§ 262 tr. ř.).

3. Byl-li obžalovaný při hlavním přelíčení obviněn ještě z jiného činu, než pro který je žalován, může soud, jde-li o čin, jež stíhati sluší z moci úřední, k návrhu státního zástupce aneb osoby tímto činem poškozené, v ostatních případech však jen k žádosti osoby k soukromé obžalobě oprávněné rozšířiti jednání a rozsudek i na tento čin (§ 263 tr. ř.). Soud nemůže tudíž pro čin, který hmotně konkuruje, avšak předmětem obžaloby není, prohlásiti se nepřislušným (rozh. ze dne 4. října 1882 č. 8020).

4. Byl-li obžalovaný, proti němuž byl již rozsudek vynesen, vinným shledán jiným činem trestním, spáchaným před vynesením rozsudku trestního, budiž při vyměření trestu pro tento nový čin trestní vzat přiměřený zřetel na trest uložený dřívějším nálezem, tak že nesmí býti překročen nejvyšší trest zákonem na trestnějším činu uložený (§ 265 tr. ř.). Tento předpis vztahuje se dle své jasné tendence i na ty případy, kde si bylo vyhrazeno zvláštní stíhání tohoto nového činu trestního. Předpis § 265 tr. ř. pokud se týče »angemessener Rücksichtnahme« vztahuje se k zásadám materiálního práva trestního o trestání deliktů konkurujících (rozh. ze dne 24. března 1876 č. 451, sb. 110). Zásada § 265 tr. ř. může míti v zápětí, že bude nutno v novém rozsudku upustiti od prodloužení trestu (rozh. ze dne 20. června 1891 č. 5275, sb. 1438).

5. Bylo-li nalezeno na pokutu peněžitou, budiž zároveň vyměřen trest vězení pro případ nedobytnosti (§ 266 tr. ř.).

IV. Vyhlášení a vyhotovení rozsudku:

1. Hned po usnesení se soudu budiž obžalovaný opět předveden neb předvolán, a budiž předsedou v sezení veřejném rozsudek s podstatnými důvody prohlášen a zákonná ustanovení, jichž bylo užito, přečteny.

2. Předseda pouč obžalovaného o prostředcích opravných (§ 268 tr. ř.). Prohlášení důvodů rozsudku má stranám usnadnití prozatímní posouzení, zda chtějí opravný prostředek ohlásiti, kdežto provedení stížnosti zmatečně obírá se rozsudkem písemně vyhotoveným. Proto počíná lhůta k ohlášení prohlášením rozsudku (§ 284 tr. ř.), lhůta k provedení stížnosti však teprve dobou doručení rozsudku (§ 285 tr. ř., nařízení ze dne 21. února 1888 č. 10.736 z r. 1887).

3. Nedostavil-li se obžalovaný ku prohlášení rozsudku, může předseda jej dáti za tím účelem předvésti neb naříditi, by mu rozsudek bud soudcem k tomu konci vyslaným byl ústně prohlášen, aneb by mu v opise byl doručen (§ 269 tr. ř.).

4. Každý rozsudek budiž ve 3 dnech od vyhlášení písemně vyhotoven a předsedou a zapisovatelem podepsán. Vyhotovení rozsudku obsahují:

a) označení soudu a jména přítomných členů sborového soudu, jakož i státního zástupce (soukromého žalobce) a soukromého účastníka;

b) jméno a příjmení, jakož i jméno, pod kterým je snad obžalovaný ještě znám, jeho stáří, stav, živnost neb jeho zaměstnání; dále jméno jeho obhájce;

c) den opatření hlavní přelíčení nařizujícího a podstatný obsah spisu obžalovacího;

d) den hlavního přelíčení a vynesení rozsudku;

e) konečné návrhy žalobce a soukromého účastníka;

f) nález soudu o otázce viny a sice, je-li to rozsudek trestní (odsuzující), se všemi body v § 260 tr. ř. uvedenými; konečně

g) důvody rozhodovací; v těchto budiž stručně, avšak zcela přesně udáno, které skutečnosti a z kterých důvodů uznal soud za prokázané neb neprokázané, kterými úvahami řídil se při rozhodování otázek právních a při odstraňování učiněných námitek, a jde-li o odsouzení, které shledal okolnosti polehčující a potěšující. V rozsudku osvobozujícím budiž v důvodech rozhodovacích přesně udáno, z kterého z důvodů § 259 tr. ř. uvedených soud vynesl rozsudek osvobozující. (Ohledně rozsudků soudů porotních viz čl. Dotázky ku porotcům, Oprava výroku porotců a Výrok porotců.)

5. Chyby v písmu a v počtech, dále takové poklésky formální a mezey, jež netýkají se bodů v § 260 č. 1—3 tr. ř. dotčených, opraví soud kdykoliv, slyše strany.

Proti zamítnutí takového návrhu je opravný prostředek nepřípustným. Usnesená oprava budiž na kraji rozsudku připojena a všem vyhotovením přiložena (§ 270 tr. ř.). Tento předpis, ač je jaksi předkem ochranou proti neospravedlněným odsouzením, vztahuje se i na nálezy osvobozující, neboť závěrečná věta č. 7 § 270 tr. ř. nedopouští výkladu, že by na odůvodnění nálezů osvobozujících menší váhu klásti slušelo (rozh. ze dne 4. února 1876 č. 9974, sb. č. 98). Pouhým vyčtením skutečností, jež výroku jsou za základ položeny, není ještě vyhověno předpisu § 270 č. 7 tr. ř., v důvodech rozhodovacích buďtež i průvody uvedeny, o něž soudce, ač není vázán pravidly průvodními, své právní přesvědčení opírá (rozh. ze dne 4. dubna 1877 č. 10.269). Povšechný závazek, obsah výpovědí svědeckých pojatai do důvodů rozsudkových, stanoviti nelze.

Nepopřeno je však, že tam, kde soudcovské přesvědčení opírá se jen o kombinaci jednotlivých dějů svědky dotvrzených, nevyhoví se zákonnému

předpisu pouhým udáním jmén svědků bez současného uvedení konkrétních okolností jimi dosvědčených. Takové důvody a žádné důvody jedno jest (rozh. ze dne 12. dubna 1882 č. 3781 a ze dne 3. prosince 1886 č. 10.838). Soudce trestní není však povinen se zvláště vysloviti o každém jednotlivém momentu polehčujícím nebo přitěžujícím, jenž při hlavním přelíčení byl přiveden (rozh. ze dne 6. října 1879 č. 6997).

V. Rozsudky v přestupcích.

Po skončeném jednání vynese soudce rozsudek, prohlásí jej s podstatnými důvody a připojí neb vloží jej pod jinak nastávající zmatečností do protokolu. Soudce je oprávněn po skončeném jednání vynesení rozsudku na druhý den odložit. Ostatně platí předpisy dané pro hlavní přelíčení při zločinech a přečinech i pro řízení před soudy okresními (§ 458 tr. ř.). O vynesení rozsudku v případě, kde obviněný se nedostaví k hlavnímu přelíčení, ač byl řádně obeslán, viz čl. Řízení proti neposlušným.

VI. Pravomoc rozsudku (viz čl. Moc právní).

VII. Opravné prostředky (viz tento čl.; dále články Odvolání (v právu trestním), Stížnost zmatečná, Odpor v řízení trestním, Řízení mandátní (v právu trestním).

VIII. Právní účinky rozsudku:

1. § 27 tr. z. vypočítává účinky, jež po zákonu spojeny jsou s odsouzením pro zločin, a sice:

- a)* odnětí všech tu i cizozemských řádů, civilních a vojenských odznaků;
- b)* ztráta všech veřejných titulů, akademických stupňů a hodností a pozbytí práva jich beze svolení císařova znova neb opětně dosáhnouti;
- c)* vyloučení z odpovědné redakce periodických tiskopisů;
- d)* ztráta všech veřejných úřadů a služeb (včítajíc v to i úřad učitelský) a nezpůsobilost jich bez výslovného dovolení císařova znova neb opětně dosáhnouti;

e) při duchovních ztráta obročí a nezpůsobilost nového bez výslovného svolení císařova nabytí;

f) ztráta úřadu soudcovského, způsobilosti k advokacii a notářství, ztráta veřejných jednatelství a práva strany před úřady veřejnými zastupovati;

g) odnětí všech pensí na pensijních předpisech spočívajících, provisí, příspěvků na vychování neb jinakých platů, jakož i všech darů z milosti.

h) ztráta šlechtictví; jen tento účinek právní budiž v rozsudku vyjádřen (§ 27 ad *a*). Mimo to v platnosti zůstávají předpisy práva občanského, politického a církevního, jež spojují s odsouzením pro zločin ještě jiné škodlivé účinky. Sem spadá zejména: ztráta aktivního i passivního práva volebního do říšské rady, zastupitelstev zemských, obecních a okresních, komor obchodních, živnostenských společenstev, soudů živnostenských, smírčích úřadů obecních, vyloučení z obchodu podomního, z návštěvy bursy veřejné, nastoupení živnosti, úřadu učitelského, ztráta prodeje tabáku, práva nezletilé učedníky míti, výhody jednoroční služby presenční a j. v.

2. Trestní novela ze dne 15. listopadu 1867 č. 131 ř. z. zmírnila uvedené následky odsouzení a sice:

a) Ztráta šlechtictví, řádů a čestných odznaků, veřejných titulů, akademických stupňů a hodností, státních a jinakých veřejných zemských a obecních úřadů a služeb, advokacie, notářství, veřejného jednatelství neb zastupování stran před úřady veřejnými, členství v zastupitelstvech obecních

neb jiných zastupitelstvech povoláných k obstarávání záležitostí veřejných, pensí, provisí, příspěvků na vychování neb jinakých platů, nastává budoucně při odsouzení pro zločin anebo pro přestupky krádeže, zpronevěření, podílnictví na těchto přestupcích a pro přestupek podvodu.

b) Nezpůsobilost nabytí jmenovaných výhod a oprávnění přestává při těchto zločinech a sice:

a) veležráda v případech § 58 tr. z. lit. b) a c) (násilná změna vládní formy, odtržení části státu) a čl. I. zák. ze dne 17. prosince 1862 č. 8 ř. z. z r. 1863 (násilná změna ústavy),

β) spoluvina na veležradě (§§ 60 a 61 tr. z.), pokud se činy tyto nevztahují k případu § 58 lit. a), dále případ, jenž min. nař. ze dne 27. dubna 1854 č. 107 ř. z. týmž trestem je ohrožen, totiž dovoz, obchodování a rozšiřování peněz revoluční propagandy;

γ) rušení veřejného pokoje (§ 65 tr. z.), pokud se zločin ten nevztahuje k osobě císařově a čl. II. zák. ze dne 17. prosince 1862 (popuzování proti ústavě),

δ) vyzvědačství (§ 67),

ε) povstání, vzbouření, nebezpečné vyhrožování osobám úředním (§§ 68, 69, 73 a 81 tr. z.), pokud zločiny tyto spočívají v pohnutkách politických,

ζ) veřejné násilí v případech §§ 76, 78 a 80 tr. z.,

η) usmrcení neb těžké poškození ve rvačce (§ 143, věta 2 a § 157 2. věta tr. z.),

θ) souboj (§§ 158, 163 a 165 tr. z.),

ι) nadřívání zločinům (§§ 212, 214, 217 tr. z.), pokud bylo spácháno vzhledem k některému ze zločinů v odst. α—θ uvedených a

κ) skrývání neb podporování sběha (§ 220 tr. z.) vytrpěním trestu.

c) Při odsouzení pro jiné, než uvedene zločiny, přestává nezpůsobilost k dosažení uvedených předností a oprávnění, přestávají i ostatní škodlivé následky uplynutím 10 let, byl-li vinník odsouzen nejméně k 5letému žaláři, jinak uplynutím 5 let a pokud jde o shora uvedené přestupky (§§ 460, 461, 463, 464 tr. z.) již projitím 3 let po vytrpění trestu.

IX. Výkon rozsudku, (viz čl. Tresty).

X. Náhrada nevinně odsouzeným.

Zákon ze dne 16. března 1892 čís. 64 ř. z. obsahuje o tom tyto předpisy:

1. Kdo byl pravoplatně odsouzen pro čin trestní, jenž stihá se dle tr. ř., může od státu žádati přiměřenou náhradu majetkoprávní škody, kterou utrpěl neospravedlněným odsouzením, když na základě obnovy trestního řízení bylo řízení zastaveno aneb obžaloba pravoplatně zamítnuta neb když byl jinak dodatečně osvobozen. Nárok je vyloučen, když odsouzený úmyslně zavini neospravedlněné odsouzení, neb jde-li o rozsudek kontumační, když opomenul odpor vznésti. Jsou-li zde zákonné podmínky, mohou nárok po smrti odsouzeného k platnosti přivesti jen jeho manžel, děti a rodiče, avšak jen potud, pokud jim ušla neospravedlněným odsouzením výživa, již jim odsouzenec poskytovatí byl povinen.

2. Nárok pomíjí po 3 měsících od té doby, kdy mohl ve smyslu §§ 1 a 2 cit. zák. býti k platnosti přiveden.

3. Nárok nutno vznésti písemním podáním aneb do protokolu u soudu, který rozsudek v odpor vzatý v I. instanci vynesl a co možná nejpřesněji označiti.

4. Soud má z úřední povinnosti předsejítí, potřebná vyhledávání konati a důkazy ku zjištění skutečností, na nichž se nárok zakládá, potřebné provésti. Při tom sluší všechny okolnosti pro nárok a proti němu svědčící stejně pečlivě vyhledati. Svědci a znalci mohou býti vyslechnuti a do přísahy vzati.

5. Po skončeném vyhledávání, budiž ten, kdo nárok si činí, zpraven, že je mu volno vyjádření k odůvodnění svého roku písemně neb k protokolu podati, k čemuž mu budiž poskytnuta neprodlužitelná lhůta 14denní. Do spisů budiž mu dovoleno nahlédnouti.

6. Uzavřené spisy buďte s dobrozdáním soudu ministru práv předloženy, který může naříditi doplnění a vyhledávání. Ministr spravedlnosti rozhodne o nároku a stanoví obnos náhrady.

7. Osoba nároku se domáhající má 60denní lhůtu od doručení nálezu ministra práv ku vznesení nároku svého před říšský soud na základě čl. 3 lit. a) st. z. z. ze dne 21. prosince 1867 č. 143 ř. z. Tato lhůta je neprodlužitelná a vrácení v předešlý stav pro zmeškání její vyloučeno.

8. Žádost nemusí býti advokátem podepsána.

9. Jednání o záležitostech tímto zákonem upravených a všechna toho se týkající podání jsou prosta poplatků a poštovného.

Rozsudky (v právu trestním důchodkovém).

I. P o j e m.

Rozsudek je nález viny o skončeném řízení trestním v trestním sporu důchodkovém; rozsudek stanoví, zda obviněný je vinen přestupkem důchodkovým jemu za vinu kladeným či nevinen, aneb zda vyšetřováním bylo pro nedostatek právních důkazů zrušeno.

II. O b s a h r o z s u d k u.

Rozsudek musí obsahovati:

1. jméno a příjmení, zaměstnání a bydliště obviněného;
2. den, kdy čin byl popsán;
3. den, kdy byl obviněný poprvé vyslechnut, aneb bylo-li jednání zavedeno bez předchozího výslechu, poněvadž obviněný byv podmíněně obeslán mlčky doznal, den, kdy bylo podmíněné obeslání vydáno a den kdy bylo doručeno;
4. den, kdy bylo vyšetřování skončeno;
5. přestupky, o nichž bylo nálezem rozhodnuto; přestupky uvéstí sluší termínem zákonným;
6. obsah nálezu (viz ad I.).
7. Byl-li obviněný vinným uznán, budiž v rozsudku uveden:
 - a) právní důvod přičítání, byl-li mu totiž přestupek přičítán co původci, pachateli, spoluvinníku neb účastníku;
 - b) trest a sice způsob trestu (vězení neb pokuta peněžítá), velikost trestu (trvání vězení, výše pokuty peněžíté), zostření trestu a trestní následky (viz § 811 tr. z. důch.);
 - c) předpis zákonný, na jehož základě byl trest vyměřen; dále
 - d) odsuzuje li se obviněný k náhradě nákladů vyšetřování a jakým obnosem;
 - e) ručení za vyslovený trest majetkový;
8. den a místo, kdy a kde byl rozsudek vynesen (§ 826 tr. z.).

III. Rozsudky proti více spoluvinníkům neb účastníkům.